



2014'ün Yeşil Beyinleri

Özlem Kılıç Ekici

ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü'nün Sürdürülebilir Çevre ve Enerji Sistemleri Yüksek Lisans Programı tarafından çevre, enerji ve su kaynaklarının sürdürülebilirliği konularında farkındalığı artırmak ve geliştirmek üzere lise ve üniversite öğrencilerine yönelik olarak Kuzey Kıbrıs Türkcell (KKTCELL) sponsorluğunda düzenlenen "Yılın Yeşil Beyinleri" Uluslararası Proje Yarışması'nın 2014 finali yapıldı. 17 ülkeden 271 projenin katıldığı yarışmada ilk üç dereceye girenler ödülleri aldı.

Yarışma sonunda liseler kategorisinde Pakistan Karachi Grammar School'dan Daniyal Motan ve Arvin Anoop "Kınkatatlı Böcek Yöntemiyle Su Toplama" başlıklı projeleriyle birincilik, Samsun Garip Zeycan Yıldırım Fen Lisesi'nden Şevval İlke Güneysu ve Ezgi Nur Benek "Dedemden Torunuma" başlıklı projeleri ile ikincilik, Muğla Marmaris Halıcı Ahmet Urkay Anadolu Lisesi'nden Emre Hatay ve Ahmet Özer "ALGA-IR Kavram Proje Bildirisi" başlıklı projeleri ile üçüncülük ödülleri aldı.

Üniversite öğrencilerine yönelik Uluslararası Proje Yarışması'nda da Hindistan SAICE'den Pranav Agarwal ve Mukunda Bundredi "Sivri-sineğe Karşı Güneş" başlıklı projeleri ile birinci, Endonezya Teknoloji Enstitüsü'nden Bandung Amalia Nur Alifah "Çevre Dostu Diş Macunu İçin İstiridye Kabağı" başlıklı projesi ile ikinci, ODTÜ'den Ülker İmge Koca ve Aliye Bihter Günay "Vakumlanan Buharlaştırıcıdan Saf Su Üretimi, Biyogaz Sürecinden Temiz Enerji ve Arıtılan Atıktan İyileştirilmiş Kömür Elde Edilmesi" başlıklı projeleri ile üçüncü oldu. (<http://greenbrain.ncc.metu.edu.tr/tr/>)

Hava Kirliliği, Sağlığı Anne Karnındayken Bozmaya Başlıyor

Mahir E. Ocak

Columbia Üniversitesi araştırmacılarının yaptığı çalışmalar, anne karnındayken yüksek seviyede hava kirliliğine maruz kalan çocukların, davranış bozukluğu gösterme ihtimalinin normalden beş kat daha fazla olduğunu gösteriyor.



Daha önceleri yapılan araştırmalar, fosil yakıtların içinde bulunan polisiklo aromatik hidrokarbonların (PAH) çocuklarda davranış bozukluklarına sebep olabildiğini göstermişti. Dr. F. P. Perera ve arkadaşlarının *PloS ONE*'de yayımladıkları sonuçlar, anne karnındayken PAH'ye maruz kalan çocuklarda da davranış bozukluklarının görülme ihtimalinin arttığını gösteriyor.

Araştırma için New York'ta yaşayan 233 siyahi ve Dominikli kadın yıllarca takip edilmiş. Doğum yaptıkları gün kadınlardan alınan kan örneklerinin %42'sinde PAH izlerine rastlanmış. Çocuklar 9 yaşına geldikten sonraysa, çocuklarda davranış bozukluğu

görülüp görülmediğinin anlaşılabilmesi amacıyla annelerin çeşitli sorulara cevap vermesi istenmiş. Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (ADHD) davranış sorunlarının tanısı için yöneltilen sorulara verilen cevaplar incelendiğinde, doğum yaptığı gün kanında yüksek miktarda PAH'ye rastlanan kadınların çocuklarında diğer çocuklara oranla daha fazla davranış bozukluğu olduğu görülmüş.

PAH'nin ADHD'ye nasıl sebep olduğu henüz tam olarak anlaşılamamış olsa da, davranış bozuklukları, çocukların gelişimini etkileyen çok önemli bir sorun. ADHD görülen çocuklar zihinsel olarak yaşlılarından geri kalıyor ve bu durum eğitim hayatlarında başarısız olmalarına yol açıyor.